

Luka Raić

Dukat – Lura – Dukat je prodan. Kako priopćavaju sredstva javnog priopćavanja prodajna cijena iznosi gotovo 300.000.000 €. O prodaji su se oglasili vodeći državnici naše zemlje: Stipe Mesić i Ivo Sanader. Prvi je tek izrazio nadu da će gospodin Raić dobijena sredstva investirati u Hrvatsku i tako podržati privrednu aktivnost hrvatskog gospodarstva kao investitor. Drugi je, pak, ostao iznenađen jer ga Raić nije o svojoj nakani obavjestio što gospodinu Premjeru otvara neka pitanja. Prije puno godina vlasnici Fiata su želili prodati svoje vlasništvo ali u tome nisu uspjeli jer su javnost, radnici, sindikati i političari ukazivali na javnost i javni značaj tako velike tvrtke. Slična je argumentacija iznesena od strane ministra Čobankovića.

Narod bi rekao naša posla. I imao bi pravo.

Hrvatski model privatizacije po ocjeni građana (interesna skupina) i stručnjaka nema prolazne ocjene. Što više govorilo se i još se uvijek govori o pljački koja je pojedincima omogućena putem modela privatizacije. Gospodin Rojs dao je antologijsku izjavu ne bilo gdje već u Saboru: «Tko je jamio jamio» komentirajući tadašnja zaklinjanja kako će se pretvorbe revidirati i kako će se sve nerpavilnosti otkloniti a krivci za tu i takvu rabotu kazniti. Rojs je bio u pravu. HDZ i SDP su propustili preispitati privatizacijski model i eventualne nepravilnosti sankcionirati. Da model privatizacije nije bio fer jasno su iskazali građani (zainteresirani) te ekonomisti i pravnici. Sam sam još 1994. godine ponudio model privatizacije. Jasno, nije uspio zainteresirati političku javnost.

Ukratko privatizacija je počela naiconalizacijom proizvedenog bogatstva i potom dirigiranom prodajom. Rezultat je poznat: drastično se je povećao broj penzionera, s jedne strane, i, s druge strane, mirovine nisu imale materijalnu osnovu pa, u slijedećem koraku, porezi postaju njihov temeljni financijski izvor. Odluka Ustavnog suda znači nove poreze kako bi se platio grijeh privatizacije.

Ukoliko je privatizacija Dukata bila po tada važećim propisima i ako se konstatira da privatizacija nije fer tada kritiku valja sumjeriti u Sabor, a ne Luki Raiću, koji je donio pravila igre. Prodaja Plive i INA-e u svojoj se suštini ne razlikuje od prodaje Dukata. I dalje, prisjetimo se sanacija pa potom prodaje poslovnih banaka po nižoj cijeni od cijene sanacije.

Sve ukazuje da su stvari izmakli kontroli i da živimo od dana do dana. Ono što smo čuli od Premijera i njegovog ministra čini rizike investiranja većim i veliko je pitanje da li je postavljanje pitanja glede prodaje Dukata za političke potrebe (korist) dovoljna u odnosu na moguću interpretaciju investitora (troškovi).

Zaključno: društveno vlasništvo je bila materijalna osnova mirovina. Nacionalizacija (100% porez na imovinu) i potom njegova rasprodaja bitno su smanjili ubrzani razvoj. Da je tome tako dovoljno je pogledati preko Sutle u Sloveniju.

